

obtineri finis intentus: nam si illi non esset renunciatum, sed solum intelligeretur renunciatum foro privilegii, cum iste conveniretur in foro contractus, posset allegare exceptionem declinatoriam, ob forum domicili, qua illi salva remanserit, dum non esset comprehensa sub renunciatione privilegii fori; atque ita frustraretur alter contrahens intentio sine: *Nor enim, ut recte inquit Cicerio oratione 12. pro A. Caccina, n. 52. & 53. c. verbis debet pendas ius, sed verba servire hominum consilis, & auctoritatis: voluntas enim semper valet, que si taci- tis nobis intelligi posset, verba omnino non uteremur, quia non potest, verba reperta sunt, non quia impedirent, sed quia indicarent volum acem.* Cessat igitur ratio contraria sententia, nam effectus, quem contrahentes intendunt, non obtinebitur, nisi verba impropriantur, recurrimusque ad doctrinam Glossa in d. l. 1. si verbo, pro non dato, ff. si quis ius vocat non ierit. quam sequitur Decius relatus in dicto *caſu*: itaque verbum illud, *privilegium fori*, non aliud significat, quam fori præscriptionem seu exceptionem, ut recte interpretatur, ubi supra, Covarruvias.

1067 Quartam limita decisionem d. l. si convenerit, ut non admittat penitentia, & recessus à priori voluntate, & consensu in Judicem, postquam Judex est aditus. Quia limitatum colligitur ex eadem lege à contrario sensu, ut recte animadvertis Barbosa in d. l. 1. artic. 3. ex num. 120. ff. de judicis. Dicunt autem aditus primo, si presente Judice, & acceptante expresse, aut saltē non contradicente facta sit convention inter litigatores, ut coram ipso actionem suam, & judicium prosequantur: nam deinceps penitentia non admittetur. Ita sentiunt Angelus in d. l. si convenerint, n. 1. Fulgoſius n. 7. Paulus num. 2. Alexander n. 6. Decius n. 13. & 14. Iaso num. 18. Barbosa in d. l. 1. n. 64. & cum seqq. & n. 122, idem Decius in cap. 1. n. 101. de judicis. Imola in c. P. & G. n. 108. de offic. delegat. Belluga in Speculo Principum, rubr. 15. §. si quid aces, n. 1. & 2. Syntagma communium opinionum lib. 3. tit. 11. n. 110. Mattheſianus singular. 106, cum additione, & annotatione ibi.

1068 Secundo, si lis sit contestata omissa declinatoria, nam post item contestata penitentia non admittitur, ut docet Glossa in d. l. si convenerit, verb. adiretur, & omnes interpretes ibidem, Imola ubi supra, num. 59, Barbosa d. artic. 3. ex n. 62.

1069 Tertio, si proposita sunt eoram Judice exceptions alia dilatoria, præter declinatoriam, juxta l. sed ctsi suscepit, 52. in princ. ff. de judicis, idque iure optimo. Nam si disceptatio super exceptionibus inducit tacitum consensum sufficientem ad prorogationem irretractabilem, ut dixi supra n. 991, & 993. multo majori cum ratione, superaddita consensu expresso, faciet irrevocabilem prorogationem, & hoc loco repetenda sunt, que superius dixi de actibus, ex quibus elicetur tacitus consensus ad prorogationem necessarius. Nam si isti adjacient supra consensum expellunt, facient irrevocabilem prorogationem, & placuit, non posse deinceps prorogationem mutata voluntate renovari. In ipsis enim, & similibus actibus constitut subjectio, & submissio illa, quam jus requirit, ut prorogatio censeatur efficax, & irrevocabilis, in l. 1. & 2. in princ. de judicis.

1070 Rationem autem optimam, cur requiratur ad prorogationem efficaciter, & irrevocabiliter inducendam, aliquis actus subjectionis, & submissione, ultra consensum in Judicem reddit Barbosa d. articul. 3. ex num. 75. Nam quemadmodum in corporalibus requiritur traditio, & non sufficit convention ad transferendum dominium, l. traditionibus, C. de pacts, ita in incorporalibus requirunt aliquid vice traditionis, & hujus loco sunt similes actus subjectionis, quibus, quis quasi tradit se Judice, quo jurisdictionem in eo iure prorogat, & revocabiliter adquisitam irretractabilem reddat. Que eadem fuit adnotatio Socini in d. l. si convenerit, num. 27. Alciati in l. si quis in conscribendo, n. 5. C. pacts, & in simili obseruat Guido Papæ dec. 315. n. 1. De catenis limitationibus d. l. si convenerit, nam omnia profecti non possumus, videantur interpretes in eadem lege, & in c. 1. de judicis, ubi late tractant. Hæc de duabus requisitis ad prorogationem ex parte prorogantium.

1071 Tertio, ad prorogationem requiritur ex parte Judicis, ut ille jurisdictionem habeat, alioqui ejus jurisdictione prorogati non poterit, ut animadvertis supra sect. 1. n. 271. & nota Marianus in d. cap. significasti, n. 21. & 40. vers. quinto, quero.

num.

Quarto, dubitari potest, an ad prorogationem requiratur consensus Judicis, cuius jurisdictione prorogatur: Et dicendum est regulariter non requiri, l. 2. §. convenire, ff. de judicis, notat Speculator l. 2. tit. de compet. Judic. agit, §. 1. n. 22. Bartolus in eadem l. 2. in principio, & n. 1. Baldus in d. §. convenire n. 1. Alberticus num. 3. & 4. Angelus n. 1. Paulus n. 1. & Cujacius Iaso in d. l. si convenerit, n. 21. Antonius Butrius in d. cap. P. & G. n. 20. vers. requiretur tertio. Panormitanus n. 22. Imola num. 62. & 124. de offic. delegat. Marianus in d. c. significasti, num. 48. de foro compet. Antonius de Matthais de prorogatione jurisdictionis, n. 13. Dixi regulariter, quoniam in prorogatione, que sit de persona ad personam, consensus Judicis non requiritur, ut in prorogatione, que sit de tempore ad tempus, requiritur consensus Judicis, ut probat textus in d. l. 2. §. si & Judex, iuxta literam Florentinam, & ibi omnes interpretes, consentire vera intelligitur, qui scit, & non contradicit, ut expresse notant Butrius, Panormitanus, Imola, & Marianus, supra relati, & Barbosa in l. 1. art. 2. n. 13. cum seqq. ff. de judicis, ubi plurimos allegat. Argumento autem de tempore ad locum, idem dicendum erit de prorogatione, que sit de loco ad locum quoties illa locum habeat. Advertendum tamen est iuxta communem Doctorum mentem, catenus requiri consensum Judicis ad prorogationem, quatenus requiritur notitia ejusdem, etenim notitia cum usu inducit consensum, catenusque ex defectu consensus vitia prorogationem, quatenus vitiant acta judicis ex ignorantia prorogationis. Igitur cum jurisdictione rite exercetur sine prorogationis notitia, non est necessarius consensus Judicis ad prorogationem: verum cum Judex rite non utitur jurisdictione, si prorogationem ignoret, tunc ad prorogationem requiritur consensus; melius Doctores dissident notitiam prorogationis requiri. Rationem vero discriminis inter has prorogationes, reddit Angelus in d. §. si Judex, n. 1. Nam jurisdictioni ordinati, que prorogatur de re ad rem, & persona ad personam, non est limitatum certum, & de determinatum tempus, cum datur usque ad adventum succesoris, ita ut eo etiam veniente, non extinguitur funditus jurisdictione, l. si forte, 17. ff. de offic. Prefid. notat Innocentius in cap. cum dilecta, 22. n. 1. de rescript. Ita sit ut quamvis Judex ignoret factam prorogationem, erret solum in qualitate jurisdictionis, non in substantia, cum se Judicem sciat. At in jurisdictione delegata tempus est determinatum, quare delegatus cognoscens de causa post tempus sue delegationis, errat circa substantiam jurisdictionis, cum eam exerceat tempore, quo scit se non esse Judicem, nisi de prorogatione habeat notitiam. Itaque dum prorogatur jurisdictione de persona ad personam, ignorantia prorogationis cum plurimum inducit errorem in qualitate, qui astum non vitiat; dum de tempore ad tempus, quod in delegata contingit, ignorantia inducit errorem circa substantiam, qui usum jurisdictionis irritat: nam irritum erit judicium, si judicet is, qui credit se non esse Judicem, argumento textus in l. quero, ff. de eo, qui pro tutor. negot. ges. notat Bartolus in d. l. 2. n. 2. ff. de judicis; à quo haec ratio desumpta est, quam omnes approbat. Idem servari oportere in prorogatione, que sit de quantitate ad quantitatem, ob eandem rationem, notat Cujacius in d. l. 2. in fine, cui annotatione addenda sunt, que tradit Barbosa in d. l. 2. art. 2. ex n. 7. ff. eodem titulo. Et universum idem dicendum erit in quavis prorogatione, in qua predicta ratio locum habuerit.

Quinto dubitari potest, an requiratur consensus superioris, ejus, qui jurisdictionem prorogat ad hoc, ut prorogatio sit firma. Ratio dubitandi est, quoniam ad superiorum videtur attinere, cumque tangit, quod ejus subditus alieno Judice se subiicit, atque ita opus est ejus consensu, argumento cap. quod omnes tangit, 29. de regul. jur. in d. l. non debet alteri 74. ff. de regul. jur.

Sed pro resolutione statuenda est regula generalis, non esse necessarium consensum superioris Judicis, ut subditus possit prorogare jurisdictionem Judicis non sui. Ita probat textus in c. significasti, 18. de foro competenti, ubi haec regula limitatur, per locum ab exceptione ad regulam, de quo Everardus in locis legalibus, loco 9. ab exceptione ad regulam, & per locum ab speciali, de quo idem loco 99. ab speciali: nam exceptio firmat regulam in contrarium, leg. nam quod liquide, ff. de pana legat. Ita sentiunt Glossa in c. inolita, 42. verbo, Pontifice, 11. quest. 1. Bartolus in l. 1. §. & post operis, n. 8. Baldus num. 2. Paulus num.

n. 6. Imola num. 26. Romanus num. 19. Alexander qui late tractat ex n. 15. Jaf. ex num. 11. ff. de nov. oper. nunciation. Ifernus in cap. imperiale, num. 78. de prohib. feud. alienas, per Federicum, Capycius decis. 9. num. 1. Afflictus in confit. Jufitarii nomen, num. 22. libr. 1. rubr. 42. Follerius in eadem constitutione, num. 111. & 114. Maranta in praxi, 4. par. distinct. 12. num. 25. Barbosa in d. l. 1. art. 3. n. 161. ff. de judicis, Antonius Butrius in dict. cap. P. & G. n. 20. vers. circa hunc consensum, Imola num. 45. 71. & 97. cum seqq. Marianus Socinus in dicto cap. significasti, num. 44. Antonius de Matthais de prorogat. jurisdictione, num. 14. Federicus Martini de iure censum, cap. 6. num. 325.

1075 Limita primo praeditam regulam in Clerico, qui sine consensu sui superioris, non potest jurisdictionem alieni Judicis, etiam Ecclesiastici prorogare. Hanc limitationem continet expreſſe textus in d. cap. significasti, ubi notant omnes Canonista, & in cap. 1. in principio, de foro compet. libr. 6. docet Bartolus in d. l. 1. n. 1. ff. de judicis, Aretinus in §. idem juris est, num. 42. institut. de exceptionib. Covarruvias in praticis, cap. 10. num. 5. vers. octavo. Antonius de Matthais de prorogatione jurisdictionis, num. 14. Vivius decis. 125. numer. 1. Barbosa dicto art. 3. ex num. 179. & ibidem numeris sequentibus, recte animadvertis, sat esse tacitum consensum, qui elicitur ex scientia, & permissione, seu non contradicione, qui etiam superveniat ex post facto, tametsi ab initio non intervenierit.

1076 Dux, alieni Judicis, etiam Ecclesiastici, quoniam jurisdictionis laici jurisdictionem, Clericus nullatenus potest prorogare, neque cum licentia sui superioris, neque sine illa, capit. si diligenter, de foro competenti, notat Marianus in dicto cap. significasti, n. 42. in fine vers. solutio, Aretinus in d. l. 1. idem juris est, n. 42. & probat late Barbosa dicto art. 3. ex num. 173. etiam si tacite se coram seculari convenire patetur, non opposita exceptione fori declinatoria: nam nihilominus judicium non subsistit, Iaso in l. 2. num. 39. ff. si quis in jus vocat. non ierit, Covarruvias in praticis, cap. 33. num. 2. Azevedus in l. 1. num. 21. tit. 5. lib. 4. recopilationis, Barbosa ubi supra, num. 177.

1077 Quis autem esse debet superior iste, cuius consensus requiritur in prorogatione à Clerico facta, tractat Marianus in dicto cap. significasti, num. 42. & ait, hunc superiori est Episcopum Diocesanum, etiam si Clericus habeat alium superiore immediatum, eumque sequitur Barbosa dicto art. 3. num. 210. Id autem limitat idem Marianus ex sententiâ Panormitanus, quando uterque superior habet jurisdictionem subordinatam in Clericum: secus si Abbas, vel alias haberet iura Episcopalia, & jurisdictionem quasi Episcopalem: nam ad eum pertinet eo casu præstare consensum prorogationi à Clerico facta, non ad Episcopum. Eodem in loco extendit predictam primam limitationem, ad omnes Clericos cujuscunque gradus, nam neque Episcopus, neque Archiepiscopus possunt prorogare jurisdictionem Judicis non sui sine consensu suorum superiorum. Quod idem existimat dicendum esse de exemplis, non posse, inquam, sine licentia, & consensu Papæ, cui subduntur, prorogare aliorum Judicium jurisdictionem; idem dixit Gregorius in l. 7. tit. 9. par. 1. gloss. 9. & Barbosa in d. l. 1. art. 4. num. 43. ff. de judicis.

1078 Difficile tamen est inventare rationem hujus limitationis, & cur in Clericis hoc sit speciale. Multas autem recentef Marianus in dicto cap. significasti, num. 45. examinatque & rejicit Barbosa in dicto art. 3. ex num. 186. Verum Imola in dicto cap. P. & G. num. 98. de offic. delegat. Alexander in l. 1. dicto, & post operis, num. 19. ff. de nov. oper. nunciation. & Felymus in dicto capit. significasti in principio, vers. 1. rationes differentes, credunt nullam esse demonstrativam, & concludentem, sed omnes censem perfunctas, seu probabiles.

1079 Sed non displicet primo, ea quam adducit Marianus dicto num. 45. quod Clericus, inquam, magis subdicit Episcopo quam laici suis superioribus; quippe cum non solum subdatur Episcopo secundum nudum usum jurisdictionis, sed ultra etiam ratione ordinum susceptorum, & si habet beneficium, etiam ratione beneficii. Nam cum Clericus ordinem recipit, se totum Deo dedicat, cap. Cleros, 21. distinct. cap. cui portio, cap. duo sunt, 12. q. 1. cap. cum secundum, 16. de prebend. & digni. ita fit, ut Clericus non possit sine sui superioris licentia prorogare: nam etiam laici sine superioris licentia prorogare non possunt, cum superiori subduntur ultra nudum usum jurisdictionis, ut vassalli, qui subduntur ratione fidelitatis, & servitii, ut statim dicimus. Ex qua radicali diversitate oriuntur etiam quadam alia discrimina inter laicos, & clericos, que retulit Glossa notatione digna in cap. inolita, 24. verb. Pontifice, 1. quest. 1. Nam laicus potest jurare sine licentia sui superioris, sed Clericus non potest, cap. in herentes, de iurament. calumn. Item Clericus non potest ab alio Episcopo ordines accipere: ergo nec judicium, quod malus est, cap. nullus primas, 9. quest. 2. Item non potest ab alio, quam à suo Prælato petere judicium anima, quod est occultum, cap. placuit, de penit. dist. 6. cap. omnis utriusque sexus, de penitent. & remiss. ergo multo fortius, nec manifestum. Et re vera hæc fuit originalis sententia Innocentii, ut ex illo retulit Alexander in dicto §. & post operis, num. 19. tametsi ego eam apud illum non inveniam in loco ab Alexander relatâ. Quam rationem differentia approbarunt Panormitanus in dicto cap. P. & G. num. 18. & in dicto cap. significasti, num. 7. in fine, Dominicus de sancto Geminiano in cap. Romana, in principio, n. 4. & ibi Philippus Franchus num. 2. in fine, de foro competenti in sexto. Romanus in dicto §. & post operis, num. 19. & 20. Iaso num. 11. & in eadem incidit Barbosa in dicto art. 3. ex num. 195. tametsi videatur velle novum aliquid afferre.

Secundam aliam rationem tribuit Alexander Dominico de sancto Geminiano, quæ similiter apud illum non reperiatur, sed invenitur apud Innocentium in cap. de causis, 4. num. 3. & Baldus ibi, num. 3. de offic. deleg. (certe hac de causa commentaria antiquorum, quæ apud nos vulgo circumferuntur, valde mihi suspecta redduntur, & incerta, quod ea, quæ alii attribuunt, relatis etiam eorum verbis, apud ea non inveniantur) agnoscat diversitatem Dominicus inter Ecclesiasticam, & facultatem jurisdictionem, quod illa emanavit à Deo, & concessa est Ecclesiastice, & ejus supremo Pastori, & ab eo derivata in caeteros Pontifices: at laica profecta est ab ipso populo, quem collegio singulorum constituit, cui immediate à Deo concessa est, ab ipso autem populo in suos superiores transfusa. De quo discrimine recte agunt Victoria relect. 1. de potest. Eccles. sect. 5. & in relect. 3. de potest. civil. ex n. 7. Molina de iustit. trah. 2. disput. 21. §. habemus deinde, cum disput. seqq. Bellarminus tom. 1. vol. 1. contr. 3. de Romano Pontifice, lib. 4. c. 22. 23. & 24. & vol. 2. contr. 5. lib. 3. cap. 2. & cap. 9. Ac per consequens nimirum non est, si major facultas concessa sit laicus prorogare jurisdictionem, de potest. Eccles. sect. 5. & in relect. 3. de potest. civil. ex n. 7. Molina de iustit. trah. 2. disput. 21. §. habemus deinde, cum disput. seqq. Bellarminus tom. 1. vol. 1. contr. 3. de Romano Pontifice, lib. 4. c. 22. 23. & 24. & vol. 2. contr. 5. lib. 3. cap. 2. & cap. 9. Ac per consequens nimirum non est, si major facultas concessa sit laicus prorogare jurisdictionem, de potest. Eccles. sect. 5. & in relect. 3. de potest. civil. ex n. 7. Molina de iustit. trah. 2. disput. 21. §. habemus deinde, cum disput. seqq. Bellarminus tom. 1. vol. 1. contr. 3. de Romano Pontifice, lib. 4. c. 22. 23. & 24. & vol. 2. contr. 5. lib. 3. cap. 2. & cap. 9. Ac per consequens nimirum non est, si major facultas concessa sit laicus prorogare jurisdictionem, de potest. Eccles. sect. 5. & in relect. 3. de potest. civil. ex n. 7. Molina de iustit. trah. 2. disput. 21. §. habemus deinde, cum disput. seqq. Bellarminus tom. 1. vol. 1. contr. 3. de Romano Pontifice, lib. 4. c. 22. 23. & 24. & vol. 2. contr. 5. lib. 3. cap. 2. & cap. 9. Ac per consequens nimirum non est, si major facultas concessa sit laicus prorogare jurisdictionem, de potest. Eccles. sect. 5. & in relect. 3. de potest. civil. ex n. 7. Molina de iustit. trah. 2. disput. 21. §. habemus deinde, cum disput. seqq. Bellarminus tom. 1. vol. 1. contr. 3. de Romano Pontifice, lib. 4. c. 22. 23. & 24. & vol. 2. contr. 5. lib. 3. cap. 2. & cap. 9. Ac per consequens nimirum non est, si major facultas concessa sit laicus prorogare jurisdictionem, de potest. Eccles. sect. 5. & in relect. 3. de potest. civil. ex n. 7. Molina de iustit. trah. 2. disput. 21. §. habemus deinde, cum disput. seqq. Bellarminus tom. 1. vol. 1. contr. 3. de Romano Pontifice, lib. 4. c. 22. 23. & 24. & vol. 2. contr. 5. lib. 3. cap. 2. & cap. 9. Ac per consequens nimirum non est, si major facultas concessa sit laicus prorogare jurisdictionem, de potest. Eccles. sect. 5. & in relect. 3. de potest. civil. ex n. 7. Molina de iustit. trah. 2. disput. 21. §. habemus deinde, cum disput. seqq. Bellarminus tom. 1. vol. 1. contr. 3. de Romano Pontifice, lib. 4. c. 22. 23. & 24. & vol. 2. contr. 5. lib. 3. cap. 2. & cap. 9. Ac per consequens nimirum non est, si major facultas concessa sit laicus prorogare jurisdictionem, de potest. Eccles. sect. 5. & in relect. 3. de potest. civil. ex n. 7. Molina de iustit. trah. 2. disput. 21. §. habemus deinde, cum disput. seqq. Bellarminus tom. 1. vol. 1. contr. 3. de Romano Pontifice, lib. 4. c. 22. 23. & 24. & vol. 2. contr. 5. lib. 3. cap. 2. & cap. 9. Ac per consequens nimirum non est, si major facultas concessa sit laicus prorogare jurisdictionem, de potest. Eccles. sect. 5. & in relect. 3. de potest. civil. ex n. 7. Molina de iustit. trah. 2. disput. 21. §. habemus deinde, cum disput. seqq. Bellarminus tom. 1. vol. 1. contr. 3. de Romano Pontifice, lib. 4. c. 22. 23. & 24. & vol. 2. contr. 5. lib. 3. cap. 2. & cap. 9. Ac per consequens nimirum non est, si major facultas concessa sit laicus prorogare jurisdictionem, de potest. Eccles. sect. 5. & in relect. 3. de potest. civil. ex n. 7. Molina de iustit. trah. 2. disput. 21. §. habemus deinde, cum disput. seqq. Bellarminus tom. 1. vol. 1. contr. 3. de Romano Pontifice, lib. 4. c. 22. 23. & 24. & vol. 2. contr. 5. lib. 3. cap. 2. & cap. 9. Ac per consequens nimirum non est, si major facultas concessa sit laicus prorogare jurisdictionem, de potest. Eccles. sect. 5. & in relect. 3. de potest. civil. ex n. 7. Molina de iustit. trah. 2. disput. 21. §. habemus deinde, cum disput. seqq. Bellarminus tom. 1. vol. 1. contr. 3. de Romano Pont

- ditis, 9. q. 2. per totam, ne sine consensu proprii Episcopi, consentirent in Judicem Ecclesiasticum. Quam rationem presens Panormitanus in d. cap. significasti, num. 8. in fine, & est optima ratio.
- 1083 Quae tamen predicta prima limitatio sic probata, sublimitanda est primo, ut Clericus, etiam sine sui superioris consensu, possit prorogare jurisdictionem alieni Judicis Ecclesiastici recte; videlicet, si contrahat, vel quod idem est, solutionem definiet, vel delinquat in territorio alterius. Ratio est, quia haec prorogatio non oritur ex sola voluntate, & consensu Clerici prorogantis, sed ex dispositione, & assistencia juris, quod juber, quem forum fortiri, ubi contrahit, vel delinquit, & ibi eum etiam invitum respondere compellit, cap. dilecti, cap. ultim. de for. comp. cap. Romana, §. contrahent, cod. tit. in 6. cap. 1. de privilegiis. in 6. & ego latissime dixi q. 4. ex num. 160. Hanc sublimitationem tradunt Speculator lib. 2. rit. de compet. Jud. addition. §. n. 21. Panormitanus in d. cap. dilecti, num. 4. Marianus n. 5. & 17. Ripa in cap. 1. n. 67. de judicis. Quod ex eo probat, quia ex prima tonsura non imprimatur character, ut docent Theologi in 4. distinct. 24. ubi Dominicus Soto quæst. 1. art. 4. conclus. 7. existimat ordinis, etiam minores infra subdiaconatum, non imprimere characterem, neque esse sacramenta, sed sacramentalia quedam ad sacramentum disponentia, & quæst. 2. art. 1. ad quartum, ait, priuam tonsuram non esse ordinem, referens in eandem sententiam Div. Thomam, Bonaventuram, & Richardum; Divus autem Thomas in additionibus ad terram partem, quæst. 37. art. 2. tonsuram inter ordines non enumerat. Sunt enim solum septem, videlet, tres sacri, Cerdotium, Diaconatus, Subdiaconatus; quatuor minores, Acholity, Lectoris, Exorcistæ, Ostiarii, & non plures, & in 4. distinct. 24. quæst. 3. art. 1. quæstione. 2. ait tonsuram non esse ordinem, nec per eam imprimi characterem, & Divus Antonius tertia parte summa, tit. 14. cap. 16. §. 6. ait primam tonsuram non esse ordinem, sed dispositionem ad ordines, item Divus Iudodus in cap. Clericos, 21. distinct. omnes ecclesiasticos ordines recentet, tonsura nullam mentionem faciens; & idem Divus Thomas in eisdem additionibus quæst. 39. artic. 2. expresse negat primam tonsuram esse ordinem; idem assertit Francis dec. 180. num. 9. & statuit Vasquez in tertiam partem D. Thom. tom. 3. disputat. 236. cap. 1. num. 2. & seqq. & cap. 2. n. 15. & seqq. ait solum esse in Ecclesia septem ordines. Ex qua doctrina colligit Barbosa, tonsuram non effici rem spirituali, ut per ordines efficiantur Clerici, ex quo provine existimat, ut sine Episcopi permisso non possint jurisdictionem alieni Judicis prorogare.
- 1084 Sed ego de hac sublimitatione multum dubito: imo si accipienda, & intelligenda sit universum, ut jacer, eam existime falsam, salva doctissimi viri reverentia; quin potius censeo decisionem d. cap. significasti, non solum in Clericis in sacris, & in minoribus ordinibus constitutis, sed etiam in tonsuratis recipiendam esse. Nam cum textus Clericos nominet, & sub nomine Clericos, comprehendatur etiam tonsuratus, c. unico, de Clericis conjig. in sexto, Trident. sess. 22. decreto de reform. c. 1. & omnia privilegia concessa Clericis, & statuta loquenter de Clericis, locum habeant in Clericis prima tonsuræ, ut tradit Felyns in cap. Ecclesia sancte Marie, n. 110. & ibi Decius expresse num. 20. & seq. de constitutione. & in cap. cum non ab homine, num. 8. de judicis, non video cur limitatus sit textus in d. cap. significasti, sine authoritate, & sine ratione illa, ut non procedat in Clericis tonsuratis. Illud tamen existimo verisimum, illum textum non procedere in Clericis, etiam minorum ordinum, qui non gaudent privilegio fori, eo quod non servent requisita à Tridentino sess. 23. decreto de reform. c. 6. Ratio est manifesta, quia ejusmodi Clerici non subduntur foro Episcopi, sed laicorum, à quibus judicantur, ac per consequens non indigent ad eligendum sibi Judicem venia Episcopi, cuius foro non sunt subjecti, & à quo in iudicio non pendent; & haec tenuis vera erit traditio Barbosa, non ultra.
- Neque obstat ejus fundamentum. Nam in primis 1089 Clerici, etiam tonsurati, etenus censendi sunt res spiritualis, quatenus divino obsequio dedicantur, & in partem Domini hæreditatemque ejus vocati segregantur à ceteris, ut docet D. Thom. in additionib. ad 3. par. quæst. 39. art. 2. & 3. & in 4. distinct. 24. quæst. 3. art. 1. quæstione. 2. ad secundum, etiam si illi non imprimatur character: quoniam vasa etiam sacra, & aqua lustralis, & alia sacramenta.

mental spiritualitatem contrahunt ex benedictionibus, vel consecratione Sacerdotum, & Episcoporum, etiam si illi non imprimatur. Quid quod? quantum attinet ad ordines minores, D. Thom. in addition. ad 3. p. quæst. 35. art. 2. & in 4. distinct. 24. quæst. 1. art. 2. quæstione. 2. existimat per illos imprimi etiam characterem, cuius sententiam approbat Bellarminus tom. 2. controv. 5. lib. 2. cap. 8. ubi addit minores ordines esse sacramenta, verum est tamen in illis non includi tonsuram. Sed quidquid sit, nescio, qua crassa, & supina querundam Juristarum ignorantia factum sit, ut dum agitur de privilegio fori, involvatur tractatus de charactere, cum nihil commune habeant character, & privilegium fori. Imo vero, more dialecticorum loquendo, sint termini impertinentes, qui neque se inferunt, neque sibi repugnant. Cui tamen errori ansam, & occasionem videtur praebuisse Navarrus in repetit. c. novit. de judicis, notabil. 6. n. 30. & in eum paulatim lapsus est doctissimus aliqui Franciscus Suarez in defensione fidei contra errores Anglicanos, lib. 4. cap. 10. num. 11. & seqq. Ad privilegium quidem fori non est necessarius character, quippe cum eo gaudent tonsurati cum qualitatibus Tridentini; item Monachi, & Moniales, cum nemo somniaverit tonsura, aut ingressu Religionis imprimi characterem. E contra vero Clerici in sacris degradati privilegio fori non gaudent, sed manent subjecti foro laicorum, ut dictum supra num. 77. & notat Parladorius in sequenturia, different. 9. §. 4. num. 4. cum tamen characterem, qui est qualitas indelebilis, non amittant, juxta tradita à D. Thom. 3. part. quæst. 63. art. 5. & adnotata ad eum locum à Franciso Suarez tom. 3. in tertiam partem, & Gabriele Vasquez tom. 2. in eandem tertiam partem, disp. 134. cap. 5. ex num. 86. Non est igitur summum argumentum à charactere ad privilegium fori, neque e contra, aut affirmative, aut negative.

1090 Limita secundo principaliter predictam regulam, ut neque laici in spiritualibus sacramentalibus possint prorogare jurisdictionem Judicis non sui, seu alieni Parochi, sine licentia sui proprii Judicis. Ita probat textus in capit. placuit, 9. quæst. 2. repetit in c. ultimo, de penitentia, distinct. 6. & c. omnis urbis sexus, de penitent. & remission. traditque Innocentius in cap. de causis, 4. n. 4. de offic. delegat. Butrius in d. c. P. & G. n. 22. in fine, eodem titulo, Panormitanus in d. cap. significasti, n. 15. Marianus n. 30. Felyns num. 1. Franciscus Marcus dec. 689. num. 3. alias dec. 897. 2. parr. Menchaca controversiarum usu frequentiam, cap. 14. num. 32. Antonius de Martheis de prorogatione jurisdictionis, num. 5. vers. prorogabilis est ius iudicatio spiritualis, Antonius Natta conf. 413. num. 7. tom. 2. Barbosa in d. l. 1. art. 1. num. 207. & art. 3. num. 197. ff. de judicis, Franciscus Suarez tom. 4. in tertiam partem Divi Thome, Disputat. 27. per totam, Gabriel Vasquez in eandem tertiam partem, quæst. 93. art. 2. dub. 1. num. 3. & dub. 2. num. 3. & 4. dub. 3. num. 6. tomo item 4.

1091 Amplia predictam secundam limitationem, ut procedat etiam in spiritualibus non sacramentalibus, ut in matrimonialibus, decimalibus, & similibus causis, in quibus non potest etiam fieri prorogatio in Judicem Ecclesiasticum alienum, sine consensu proprii superioris. Ita sentiunt Hostiensis in dict. cap. P. & G. quem omnes referunt, & ibidem Joannes Andreas num. 19. idem Hostiensis in summa, de foro competenti, n. 14. Dixi in Judicem Ecclesiasticum alienum, nam ut fieret prorogatio in laicum, non sat esset consensu proprii superioris, sed requiretur consensu summi Pontificis, ut notant Butrius, Panormitanus, Marianus, & Felyns, paulo ante relati, & Follerius in practica censuali, verb. & submissionis cuiuscunq; foro, num. 2. Et probat ista ampliatione prima ex textu in cap. nullus primas, in fine, 9. quæst. 2. ubi ex spiritualibus sacramentalibus, desumitur argumentum ad judicialia. Ergo quoniammodum requiritur proprii superioris consensus in illis, ita in iis. Secundo pro ista ampliatione facit secunda ratio differentiatione inter Ecclesiasticam, & laicam jurisdictionem expensa supra, num. 1080. quoniam etiam notat idem Joannes Andreas dicto num. 19. & Baldus in legi si ex consensu, num. 10. in fine, C. de Episcop. audient, notabiliter dixit, non posse prorogari illud, quod non venit, nisi solum à Deo, consensu Maranta in praxi, 4. part. dicta distinct. 12. num. 23. Barbosa in d. art. 1. num. 207.

1092 Contraria tamen sententiam huic ampliationi, imo predictam secundam limitationem non procedere in spiritualibus non sacramentalibus, & sic sublimitandam Carleval, de Judicis, Tom. I.